

Giaur G.G.Byrona

jako powieść poetycka

George Gordon Byron

- Ucieleśnienie romantycznej biografii., tworzył legendę swego życia, to, co opisywał, sam przeżył.
- Wzór romantyka inspirujący całe pokolenie.
- Lord, arystokrata, lew salonowy.
- Prowokator obyczajowy, dandys (mężczyzna o wyszukanym sposobie ubierania się i dość swobodnych obyczajach), zbuntowany przeciw konwenansom.
- Podróżnik, miłośnik Orientu.
- Bohater walk wolnościowych, zginął za wolność Grecji, wcielił idee, o których pisał w życie.
- Indywidualista, egotysta.
- Stworzył fundament literatury romantycznej.

Geneza *Giaura*

- Utwór powstał w czasie wędrówki poety na południe Europy .
- Odwiedził Grecję, gdzie toczyła się walka o wpływy między Turcją i Wenecją.
- Autor ponoć usłyszał historię od wschodniego gawędziarza, część zapamiętał, resztę sam wymyślił.
- Byron zginął w powstaniu Greków przeciw Turcji. Stał się greckim bohaterem narodowym .

Cechy powieści poetyckiej jako gatunku romantycznego

Fabula :

- achronologiczna – wydarzenia nie tworzą ciągu przyczynowo-skutkowego, wcześniejsze przeplatają się z późniejszymi.
- fragmentaryczna – ukazanie „ułamków” historii Giaura, Leili i Hassana.
- przeplatana dygresjami, np. refleksje narratora o miłości (wers 390, 900), stąd luźna budowa.
- zagadkowa, tajemnicza – niczego nie jesteśmy pewni.

- przybycie statku pirackiego do Porto Leone na Wschodzie;
- pędzący na koniu Giaur;
- święto Bajramu;
- Giaur pustoszący pałac Hassana;
- Utopienie Leili;
- Ucieczka Leili z Giaurem;
- Śmierć Hassana z ręki Giaura;
- Przywiezienie ciała Hassana matce;
- Wieczne szczęście Hassana i piekło na ziemi dla Giaura,
- 6 lat pobytu w klasztorze;
- Spowiedź i śmierć Giaura.

-
- Po uporządkowaniu chronologicznym:
 - Ucieczka Leili z Giaurem;
 - Utopienie Leili;
 - Śmierć Hassana z ręki Giaura;
 - Giaur pustoszący pałac Hassana;
 - Przywiezienie ciała Hassana matce;
 - Wieczne szczęście Hassana i piekło na ziemi dla Giaura,
 - 6 lat pobytu w klasztorze;
 - Spowiedź i śmierć Giaura.

Cechy powieści poetyckiej jako gatunku romantycznego

Nastrój tajemniczości,
grozy, posępności,
niesamowitości, odgrywa
dużą rolę, tworzy klimat
dla rozgrywających się
wydarzeń.

- Ciężko plusnęło — i powoli tonie —
Rozstąpiły się wkoło szklane błonie,
Zważałem ciężar: dziwnie mi się zdało —
Ruszył się — pewnie morze nim ruszało.
Może to było księżycy błysnienie,
Nagle odbite o morza przestrzenie
- W czarnej godzinie przybył, jak zesłana
Od niebios kara za grzechy Hassana,
Przyszedł i smętarz zrobił z baszy domu,
Przyszedł i odszedł jak wichler Symomu *,
Co wieje bożym obciążony gniewem
I za którego śmiertelnym powiewem
Cyprys* umiera, choć jest śmierci drzewem,
Choć wiosną nawet nie zruca żałoby,
Jeden, co wiernie oplakuje groby
- Starcia się łoskot i karabel dźwięki,
Huk karabinów, konających jęki
Echo żalosne po dolinie szerzy,
Przywyklej tylko do śpiewów pasterzy!

Cechy powieści poetyckiej jako gatunku romantycznego

- Narrator główny i Giaur w spowiedzi (w 1 osobie).
- Narrator główny nie jest wszechwiedzący, snuje przypuszczenia na temat Giaura, należy do świata przedstawionego, mówi w 3 i w 1 osobie, angażuje się emocjonalnie w opisywaną historię, subiektywny. Obawia się Giaura, ale sympatyzuje z nim, współczuje mu.

- „Dał skarb na kościół, lecz zapewne z pychy.”
- „Jak się ten zowie kalajor ponury? –
Twarz mnie znajoma – raz go napotkałem
W ojczyźnie mojej.”

Cechy powieści poetyckiej jako gatunku romantycznego

Orientalizm – obecność kultury wschodniej, fascynacja Orientem:

- Miejsce akcji →
 - Bohaterowie →
 - Wschodni pejzaż →
 - Orientalna kultura →
 - Wschodnie nazewnictwo →
- Grecja podbita przez Turków
 - Hassan – basza turecki
 - Bogactwo, blask, dzikość
 - Ozdobność strojów, przedmiotów, pałace, haremy, islam
 - Giaur – niewierny, basza, kalajor (mnich)

Cechy powieści poetyckiej jako gatunku romantycznego

Synkretyzm rodzajowy,
czyli obecność w utworze
wyznaczników
wszystkich trzech
rodzajów literackich:

- epiki
- liryki
- dramatu

Utwór pisany wierszem.

- fabuła, narracja
- poetycki opis Leili, subiektywizm emocji
- dialogi i monologi postaci

Cechy powieści poetyckiej jako gatunku romantycznego

Obecność bohatera bajronicznego.

